

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1801/2023
13.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 585/23 од 10.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 585/23 од 10.02.2023. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врању П1 214/22 од 02.12.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 39.426,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 214/22 од 02.12.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име потраживања које тужилца има према Здравственом центру Врање по решењу Основног суда у Врању Ии 4337/17 од 31.07.2017. године, на име дуга због неисплаћене накнаде за прековремени рад остварен по позиву у периоду од септембра 2013. године закључно са фебруаром 2016. године, исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом, ближе одређене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка у предмету Основног суда у Врању П1 893/16 исплати износ од 48.668,00 динара са законском затезном каматом од 28.02.2017. године до исплате, као и трошкове извршног поступка у предмету Основног суда у Врању Ии 4337/17 у износу од 7.690,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступа исплати износ од 68.708,64 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 585/23 од 10.02.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиле

којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име потраживања које има према Здравственом центру Врање по решењу Основног суда у Врању Ии 4337/17 од 31.07.2017. године, на име дуга због неисплаћене накнаде за прековремени рад остварен по позиву у периоду од септембра 2013. године закључно са фебруаром 2016. године, исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом, ближе одређене у овом ставу изреке, захтев за накнаду трошкова парничног поступка у предмету Основног суда у Врању П1 893/16 у износу од 48.668,00 динара са законском затезном каматом од 28.02.2017. године до исплате и захтев за трошкове извршног поступка у предмету Основног суда у Врању Ии 4337/17 у износу од 7.690,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 76.500,00 динара са законском затезном каматом почев извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са прелогом да Врховни суд о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној по члану 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у судском спору тужиле, као запослене, према Здравственом центру Врање, као послодавцу, за исплату накнаде за прековремени рад остварен по позиву у периоду од септембра 2013. године закључно са фебруаром 2016. године, донета је пресуда Основног суда у Врању П1 893/16 од 18.01.2017. године, на основу које је, као извршне исправе донето решење о извршењу Основног суда у Врању Ии 4337/17 од 31.07.2017. године, ради принудне наплате потраживања, које је предмет овог парничног поступка. Принудно намирење одређено закључком јавног извршитеља на средствима на рачунима извршног дужника, које је достављено на спровођење НБС – Одељењу за принудну наплату Крагујевац, остало је без успеха. Наиме, рачуни Здравственог центра у Врању у непрекидној су блокади почев од 16.09.2017. године, укупно 1.827 дана, а новчани износ блокаде је 304.727.943,42 динара. Оснивач Здравственог центра Врање је тужена Република Србија, која финансира делатност Здравственог центра из уступљених јавних прихода.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле из разлога што постоји трајнија неспособност Здравственог центра Врање за плаћање дугова, због чега постоји солидарна одговорност Републике Србије за обавезе овог дужника, као његовог оснивача, све у складу са чланом 14. став 3. Закона о стечају. Одбио је приговор застарелости потраживања из радног односа.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио тужбени захтев уз образложење да је извршни поступак против послодавца, чији је оснивач тужена, још увек у току, а тужила није доказала да су исцрпљена сва расположива средства извршења прописана Законом о извршењу и обезбеђењу, због чега нису испуњени услови за солидарну одговорност оснивача - тужене у смислу члана 14. Закона о стечају. До испуњености услова за солидарну одговорност оснивача

дошло би тек у ситуацији ако запослени у извршном поступку не би могао да наплати своје потраживање, односно ако наступи један од разлога прописаних одредбом члана 129. став 1. тачка 4. и 6. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Изнето становиште другостепеног суда, Врховни суд не прихвата.

Чињенично је утврђено да тужила потраживање из радног односа, за које је исходувала извршну исправу 18.01.2017. године, није намирила и поред одређене принудне наплате, јер су рачуни Здравственог центра у Врању, чији је оснивач Република Србија, у непрекидној блокади и не постоји друга имовина овог дужника која није у јавној својини тужене Републике Србије, а која би могла бити предмет принудног извршења.

По одредбама члана 11. став 1. и став 2. тачка 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 104/2009 ... 95/2018), стечајни поступак се отвара када постоји, између осталог, трајнија неспособност плаћања. Чланом 12. истог закона прописано је да се постојање трајније неспособности плаћања претпоставља у случају када је предлог за покретање стечајног поступка поднео поверилац, који у судском поступку спроведеном у Републици Србији није могао намирити своје новчано потраживање било којим средством извршења. Према члану 14. Закона о стечају, стечајни поступак се не спроводи, између осталог, према правним лицима чији је оснивач Република Србија, која се претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе, а за обавезе правног лица над којим се поступак стечаја не спроводи, солидарно одговарају његови оснивачи.

Чињенично је разјашњено да тужила потраживање из извршне исправе које потиче из радног односа, након одређивања принудне наплате није намирила у периоду дужем од пет година, па је наступила претпоставка постојања трајније неспособности плаћања, као разлога за покретање стечајног поступка. Пошто се према Здравственом центру у Врању не може спровести стечајни поступак, наступили су услови за активирање солидарне одговорности тужене, као оснивача. Тужилино новчано потраживање утврђено је пресудом од 18.01.2017. године, па је првостепени суд правилно одбио приговор застарелости потраживања истакнут позивом на члан 196 Закона о раду, по коме новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе. Ово из разлога што тај рок застарелости није меродаван за спорни однос, већ рок од 10 година прописан одредбом члана 379 став 1. Закона о облигационим односима за потраживања утврђена правноснажном одлуком суда и другог надлежног органа или поравнањем. Тужба у овом спору је поднета 26. априла 2021. године, пре истека рока застарелости предвиђеног чланом 379 став 1. Закона о облигационим односима. Другостепени суд неправилно правно вреднује чињеницу да извршни поступак није обустављен у складу са одредбама члана 129. Закона о извршењу и обезбеђењу, пошто су у овом парничном, контрадикторном судском поступку, утврђене све чињенице из којих следи постојање услова за активирање солидарне одговорности тужене Републике Србије, као оснивача правног лица, послодавца тужиле, како је то правилно закључио првостепени суд.

Сходно наведеном, Врховни суд је, применом члана 416. став 1. ЗПП, ставом првим изреке, усвојио ревизију тужиле и преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио, као неосновану, жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду.

Тужиљи која је успела у поступку по ревизији, сагласно одредбама чл. 153, 154. и 163. ЗПП, припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка према одређеном захтеву : награда за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, судска такса на ревизију у износу од 10.708,00 динара и ову пресуду у траженом износу од 10.718,00 динара (припада износ од 16.062,00 динара), што укупно износи 39.426,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**